

РЕЦЕНЗИЯ

От проф. д-р Адриан Георгиев, член на научно жури по процедура за заемане на академична длъжност „доцент“ в Област на висше образование 1. Педагогически науки, Професионално направление 1.3. Педагогика на обучението по..., (Дидактика на обучението по музика, Методика на обучението по музика, Задължително пиано), обявен в ДВ,бр.32/09.04.2024 г.

Процедурата на конкурса до настоящия момент напълно съответства на изискванията ЗРАСБ, както и на правилника за прилагането му. Единствен кандидат в обявения конкурс е гл.ас.д-р Ралица Емилова Димитрова.

Гл.ас.д-р Ралица Емилова Димитрова защитава през 2017 г. дисертационен труд на тема „Музикално интегративни функции на системата на методите на обучение“, има завършена магистърска степен (през 2013 г.) в Н М А „Проф. Панчо Владигеров“, специалност Педагогика на обучението по музика, и (през 2012 г.) завършва НМА "Проф. Панчо Владигеров" гр. София, ОКС бакалавър и магистър, със специалност инструменталист- пианист.

Професионалният опит на гл.ас.д-р Ралица Емилова Димитрова е свързан преди всичко със Софийския университет, и катедра Музика и мултимедийни технологии, където води лекционни курсове и упражнения в специалностите Музика, Музикални медийни технологии и тонрежисура, Начална училищна педагогика. Също така от 2012-2019 г. е била учител по музика в НГПИ „Св. Лука“, гр. София, 2017-2019 г. редактор по музика в ИК „АНУБИС“, 2012-2019 г. учител по пиано в ч-ще „Възраждане-1935“, гр. София.

Освен като музикален и клавирен педагог, гл.ас.д-р Ралица Димитрова се изявява и като концертиращ артист, за което говорят множеството награди

- втора награда от шести международен конкурс „КЛАСИКА И СЪВРЕМЕННОСТ“
- трета награда от Академичен конкурс, гр.София
- трета награда от четиринадесети международен конкурс „НАДЕЖДИ, ТАЛАНТИ,МАЙСТОРИ“, Добрич-Албена
- трета награда от „Международен конкурс за пианисти“, Сърбия-гр.Ниш

- трета награда от „The international competition for young performers 21st century art” – forum musical performance and pedagogy , Австрия – Виена
- първа специална награда на името на Иван Янков от Втори международен конкурс за камерна музика.
- трета награда от „Трети международен конкурс за австрийска инструментална КАМЕРНА МУЗИКА” – София.

Също така, има участия в международни майсторски класове и семинари:

- „Dolumbia” Гърция
- „Tel- hai master classes”- Израел
- 43-ти международен музикален фестивал „Софийски музикални седмици”

Има получени награди, сертификати, концерти и участия като член на жури :

- 2023Г.-ГРАМОТА ЗА ВИСОКИ ПЕДАГОГИЧЕСКИ ПОСТИЖЕНИЯ ЗА ПОЛУЧЕНА ТРЕТА НАГРАДА В КАТЕГОРИЯ ПИАНО НА СТУДЕНТ ПОЛИНА МЛАДЕНОВА, 2 КУРС, СПЕЦ. МУЗИКА
- 2023Г.-ДИПЛОМ ЗА УЧАСТИЕ В МАЙСТОРСКИ КЛАС, ПРОФ. ПАНЧО ВЛАДИГЕРОВ
- 2023Г.- СЕРТИФИКАТ ЗА ЖУРИ В ТРЕТИ НАЦИОНАЛЕН КОНКУРС „ОРИОН“
- 2022Г.- СЕРТИФИКАТ ОТ СУ „СВ. КЛ. ОХРИДСКИ“ ЗА ЗАВЪРШЕНО ОБУЧЕНИЕ НА ТЕМА „ПРОЕКТИРАНЕ НА КОМПЕТЕНТНОСТНИ МОДЕЛИ В СИСТЕМИ ЗА ЕЛЕКТРОННО ОБУЧЕНИЕ“
- 2022Г.- СЕРТИФИКАТ ЗА ЖУРИ ВЪВ ВТОРИ НАЦИОНАЛЕН КЛАВИРЕН КОНКУРС „ОРИОН“
- 2021Г.- СЕРТИФИКАТ ЗА ЖУРИ В ПЪРВИ НАЦИОНАЛЕН КЛАВИРЕН КОНКУРС „ОРИОН“
- 2019Г.- МАЙСТОРСКИ КЛАС НА АЛЕКСАНДРА ХЕРМЕНТИН
- 2019Г.- Участие във филм „Петолиние на паметта“, сценарист и режисьор: Марио Кръстев
- 2019Г.- КОНЦЕРТ „Love letters a musical adventure“, къща-музей Панчо Владигеров, гр. София

Гл.ас.д-р Ралица Димитрова кандидатства в конкурса за доцент в Област на висше образование 1. Педагогически науки, Професионално направление 1.3. Педагогика на обучението по..., (Дидактика на обучението по музика, Методика на обучението по музика, Задължително пиано), с две монографии, три студии, и огромен брой статии и доклади, и творчески изяви. От предоставената справка за изпълнението на минималните национални изисквания по чл. 2б от ЗРАСРБ за научна област 1. Педагогически науки, Професионално направление 1.3.

Педагогика на обучението по..., е видно, че кандидатата Ралица Димитрова далеч надхвърля наукометричните показатели по всички групи показатели.

Ще се спра на някои от научните публикации, и съответните научни приноси в публикациите на гл. ас. д-р Ралица Димитрова, представени за участие в конкурс за „доцент“.

- **Дидактика на музикалното изкуство I-IV клас част втора**, ISBN:978-954-9369-59-5, ЗИП, София, 2022. В монографията е направен обстоен информационен обзор в научното направление методика на обучението по музика, което проследява формирането на музикалните способности посредством основните музикални дейности. Анализирани са държавните образователни изисквания и някои нормативните документи, които регламентират обучението по музика в българското средно (общообразователно училище). Представени са авторски аранжimenti на песни, които имат отношение към учебното съдържание по музика за изследвания период (1- 4 клас) и са приложими в обучението по музика. Нотните материали са илюстрирани с подходящи графични изображения, които онагледяват вида на мелодическото движение, а в допълнение към всеки от тях е предложен модел на работа съобразен с възрастта и уменията на учениците по класове. Научните приноси на съдържателната част са свързани с:
  - форми на работа, които предлагат нов поглед върху формирането и развиването на музикалните способности;
  - изведени са конкретни теми, които доказват интегративни връзки между музиката и останалите учебни предмети;
  - подбран и систематизиран нотен материал подходящ за реализиране на дейността възприемане на музика;
  - авторски аранжимент на част от предложените песни;
  - авторски план-конспект на урока, който осигурява детайлно планиране, организиране на преподавателката дейност.
- **Интегративни връзки в обучението по музика. Музикалноинтегративни функции на системата за методи на обучение** - COBISS.BG-ID:60087304, ISBN:978-954-9369-64-9, ЗИП, София, 2023. Монографията акцентира върху ключовите компетентности, като основа на интеграция в съвременната образователна реалност. Съдържанието проследява интегративните връзки, които протичат в процеса на междупредметно взаимодействие между учебните предмети Музика, Рисуване и Перспектива в гимназиите по приложни изкуства. Направеното проучване е насочено към преподаватели от общообразователната и специализирана подготовка на учениците от специалности „Художествена

тъкан“ и „Пространствен дизайн“, с фокус върху значението на междупредметните връзки за интеграцията на учебното съдържание между отделните учебни дисциплини. Научните приноси на съдържателната част са свързани с:

- разработен и апробиран авторски методически модел, съобразен с образователните цели по дисциплините Музика, Рисуване, Перспектива и същевременно насочен към развиване на личните и професионални качества на обучаемите;
  - авторски модел за провеждане на факултативни учебни часове по Музика с акцентира върху проектната дейност, като основа за осъществяване на интердисциплинарни връзки;
  - представени творчески проекти, които подчертават интердисциплинарните връзки между предмета Музика и тясно специализираните предмети Рисуване и Перспектива.
- **Учебният проект като средство за обучение по предмета музика в общообразователното училище** – Образование и изкуства: традиции и перспективи, Университетско издателство "Св. Климент Охридски", 2020, стр.:893-901, ISBN:978-954-07-5061-3. Публикацията акцентира върху приложението на учебния проект в прогимназиален и първи гимназиален етап на общообразователното училище. Предвид практическото му приложение той е целесъобразно решение за реализиране на очакваните резултати от обучението. Научните приноси са свързани с дефиниране на отделните етапи, свързани с планиране, проучване, анализиране, реализиране. Специално внимание се отделя на точното дефиниране на целите, задачите и очакваните резултати при проектната дейност. Разгледани и коментирани са задачи, които предлагат учебниците по Музика в прогимназиален и първи гимназиален етап за реализиране учебно проектна дейност. За целите на практиката са направени изводи и препоръки, които доказват учебния проект като целесъобразно решение за осъществяване на интердисциплинарно обучение.
  - **Готовността на студентите от специалност "Музика" за осъществяване на учебна практика в условията на обучение в дигитална среда** Годишник на Софийския университет, книга Изкуства, Университетско издателство "Св. Климент Охридски", 2020. Статията съдържа данни получени в резултат на проведените Хоспитиране, Текуща учебна практика и Стажантска практика за студентите от трети и четвърти курс обучаващи се в специалност „Музика“ през 2020 година. С оглед на проведеното изследване научните приноси се съсредоточават в предложени и апробирани методи и форми на работа, които осигуряват провеждане на обучение по Музика в електронна среда. Акцент се поставя върху разработените ресурси (над 128 учебни материала), които намират приложение в учебната дейност по предмета Музика за обучение от

разстояние. За популяризиране на ресурсите е създаден канал в интернет платформа, а статистиката потвърждава значителния интерес към материалите. Създадените учебни материали са качествено нов етап в реализирането на училищно обучение. Предимството на използваните видео уроци, инструментали, караоке и музикални игри е възможността за превръщането на обучение по музика в атрактивен и забавен процес, същевременно осъществяващ качествено обучение от разстояние, в електронна среда.

В заключение ще обобща общите приноси на кандидата гл.ас. д-р Ралица Димитрова в експериментално-изследователски и практико-приложен план.

- Създаден и апробиран е методически модел насочен към студенти от специалности Начална училищна педагогика и чужд език и Предучилищна и начална училищна педагогика. Моделът има за цел да формира компетентности в студентите – бъдещи педагози, които ще им позволят да изпълнят образователните цели по предмета Музика. 2. Изследвано е приложението на компетентностния подход като условие за реализиране на обучение по музика отговарящо на съвременните образователни тенденции и перспективи.
- Представени са апробирани модели и анализ на резултати свързани с приложението на съвременните технологии в обучението по музика. Изследванията подчертават ролята на дигиталната компетентност, която трябва да притежават съвременните преподаватели по музика.
- Внедрени са методически идеи за формиране и развиване на музикалните способности на учениците посредством междупредметно взаимодействие. Разработен и приложен е методически модел основан на интердисциплинарност.
- Разработен и приложен е инструментариум за работа, който осигуряват провеждане на обучение по Музика в електронна среда. Получените данни са в резултат от проведените през 2020 г. учебни практики на студентите от специалност Музика.
- Анализирани и представени са компоненти от учебното съдържание по учебни дисциплини имащи отношение към обучението по Музика.
- Разработени са електронни курсове с авторски електронни ресурси за обучение на студенти от педагогически специалности в системата Moodle.

Бих желал да споделя в рецензията си и някои лични впечатления от гл.ас. д-р Ралица Димитрова, поех научното ръководство на дисертационния ѝ труд към края на периода на обучение, в катедра Музика на ФНОИ (по късно катедрата се преименува като Музика и мултимедийни технологии). В изключително кратък срок Ралица Димитрова разработи на практика нова тема,

която защити като дисертационен труд в срока на обучението си. По късно, вече като новоназначен главен асистент по пиано и (мой асистент) по музикална педагогика активно подпомагаше лекционните курсове по методика от специалност Музика , свързани с Наредбата на учителска правоспособност, а често се налагаше да разработи самостоятелно нови лекционни курсове. Изключително съм горд с успешната реализация на гл.ас.д-р Ралица Димитрова в полето на музикално-педагогическата теория и практика.

Като имам предвид всичко казано до тук, убедено мога да дам своята ПОЛОЖИТЕЛНА оценка, като предлагам на уважаемото научно жури да присъди научната степен „доцент“ в Област на висше образование 1. Педагогически науки, Професионално направление 1.3. Педагогика на обучението по..., (Дидактика на обучението по музика, Методика на обучението по музика, Задължително пиано).

25.07.2024г.

подпис :.....

Проф.д-р Адриан Георгиев